

G. profesor Čopič je predaval o »Organizaciji našega šolstva.« V svojih izjavah je ugotovil vzroke krize sedanje šole osobito nižje srednje šole in pokazal nov sistem šolstva, ki bi sčasoma dovedel do izboljšanja celotnega šolstva.

Tov. Lulik je podal poročilo o banovinski in državni skupščini ter o zborovanju predsednikov.

Njegov predlog, da se z ozirom na razmere v organizaciji izreče predsedniku JUU D. Rašiču nezaupnica, je sprejelo članstvo s 40 glasovi, 12 glasov je bilo proti predlogu.

Predsednik nadzornega odbora tov. Skubic bo podal svoje poročilo na prihodnjem zborovanju.

Ker je bila tov. tajnica Celnarjeva odsotna je vodila zapisnik tov. Završanova.

Završanova, zapisnikarica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 21. oktobra 1933. v Ljubljani Zborovanja se je udeležilo 112 članov.

Tov. predsednik je opisal društveno delovanje, se zahvalil članom upravnega in nadzornega odbora za delo in pozval učitelje, ki dozdaj še niso člani, naj pristopijo. Na njegov predlog je zbor sklenil, darovati 500 Din za poplavlence. Ta vsota se podari za učence poplavlencev, ki nimajo šolskih potrebščin.

Poročilo tov. predsednika o banovinski skupščini in poročilo tov. Goleta o državni skupščini sta bili sprejeti.

Po poročilu tajnice je odobrena podpora 500 Din za tečaj brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Predlog gospodarskega odbora sekcije v Ljubljani za ustanovitev »Obrambnega sklada«, v katerega naj bi plačevali vsi člani po 5 Din na leto, je bil soglasno odklonjen.

Zdravko Mikuz, pred. Lenarčič Ana, taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG je zborovalo dne 21. X. 1933 v Mariboru. Navzočih je bilo 80 članov (-ic), t. j. 80%.

Tov. predsednik Petrovič izreče dobrodošlico tov. Keglju in Keglovi iz Reke. Prav tako pozdravlja osem brezposelnih tovarišev in tovarišic, ki so prisostvovali zborovanju.

I. Pri dopisih je bilo sklenjeno: Da se pošlje s spomenico o zaščiti članstva h g. sreskemu načelniku Makarju, g. senatorju Ploju in g. poslancu Krejčiju posebna deputacija, sestojča iz tov. Petroviča, Klemenčiča, Lutmanove in Črnkom. — Za pravnega konzulenta damo po 5 Din za člana na leto. Sekcija naj izbere dobrega zastopnika. V odbor za vrtnarsko razstavo so bili izvoljeni tov. Ivanuš, Muršec, Zellhofer, Lavrič, Krlhanko, Firm, Šijanec, Ledinek in Mejovšek. — Podpora za tečaje brezposelnih učiteljev abiturientov naj da sekcija iz prispevkov za učiti. naraščaj. — Društvo bo vodilo o vseh abiturientih, ki so v srezu, evidenco; vabi jih na svoja zborovanja.

II. Račun za preteklo upravno leto izkazuje 22.253'09 Din dohodkov in 18.884'96 Din izdatkov, tako da je 3368'13 Din prebitka. Na zaostali članarini pa je še 826 Din terjatev. Na predlog nadzornega odbora je bil račun odobren in takoj nato dan v razpravo naslednji proračun za prih. upravno leto, ki je bil soglasno sprejet. Članarina znaša letno 170 Din za člana, plačljiva 10krat po 17 Din, za poročene učiteljice pa 100 Din letno, oziroma 10krat po 10 Din. Vse članstvo dovoljuje, da šolski upravitelji vsakokrat pri izplačilu poberejo članarino in jo nakažejo društvenemu blagajniku. Ta predlog je bil sprejet soglasno radi reda v plačevanju članarine. Delegatski poročili sta podala tov. Petrovič in Hren. Ostala poročila bodo na prihodnjem zborovanju, ki bo sredi novembra.

S. Petrovič, predsednik. Iv. Šeško, tajnik.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

KONGRES FRANCOŠKEGA UČITELJSTVA.

Letošnji kongres francoskega učiteljstva je bil pod vplivom sedanje gospodarske krize in redukcije šolstva. Mirni časi so za francosko učiteljsko združenje minuli. Z znižanjem prejemkov in krčenjem uprave hoče država uravnovesiti proračun. Casopisi napadajo uradništvo in učiteljstvo, češ, da so njihove zahteve povzročile težko finančno stanje v državi.

Učiteljska združenja Nizozemske, Belgije, Rumunije, Švedske, Španije in Avstrije so poslala na ta kongres svoje zastopnike, ki so v imenu svojih organizacij pozdravili kongres; zastopnik avstrijskega učiteljstva je iznesel v svojem govoru nekaj pikrih očitkov na račun današnje Nemčije.

Na razne kritike od strani članstva je odgovoril član odbora v glavnem naslednje: Preteklo leto je bilo leto obrambe. Naše s težavo priborjene pravice so bile ogrožene. Danes je položaj resnejši nego v februarju, ko je vlada grozila z znatnim znižanjem plač. Še tekom jeseni moramo računati z nadaljnjim prikrajševanjem plač. Znižanje prejemkov in zvišanje cene pšenice od 75 na 115 frankov, kakor tudi zvišanje ostalih cen pomenja deflacijo, ki pa nam ne prinaša rešitve krize.

Združitev učiteljskih z visokimi šolami je bila predmet živahne debate. Razpravljali so tudi o privatnih šolah, proti katerim se je izreklo vse prisotno učiteljstvo.

Na kongresu je tvorilo eno glavnih točk dnevnega reda vprašanje: »Borba proti vojni.« Bilo je prečitanih več referatov in vsi so se v svojih izjavah bavili z nemškimi razmerami. Povsem razumljivo, kajti te razmere zanimajo ves svet.

SKRBI AMERISKE UČITELJSKE ORGANIZACIJE.

V Washingtonu ima svojo centralo »National Education Association«, ki je največja učiteljska organizacija v U. S. A. V tej organizaciji je včlanjenih nad 200.000 učiteljev(-ic) in vendar je nevarnost, da ne bo mogla več vršiti svojih poslov če pade število članstva pod 200.000. Vsled tega je izdala poziv na

članstvo naj vpliva na vsakega posameznega učitelja, ki še ni član, da se učeni, ker le z zvišanjem članstva bo mogoče nadaljnji obstoj organizacije. V tem pozivu so tudi naslednji za Ameriko značilni stavki: »Nad 50.000 naših članov je zgubilo v zadnjem času svoje nameščenje. Mnogim, na tisoče jih je, ki so sicer nameščeni, se sedaj prejemki ne izplačujejo. Plače mnogih ne dosežajo niti eksistenčnega minimuma. Glavni funkcionarji organizacije so delali pet tednov brezplačno. Sedaj prejemajo le polovico svojih plač in bodo morali čakati na ostanek nekaj mesecev, 75.000 dolarjev organizacijskega denarja je bilo naloženega v banki, ki so jo pred kratkim zaprli. Mi v centrali organizacije prenašamo iste žrtve, kot učiteljstvo zunanaj, da morejo ostati šole sploh odprte. Vendar naša organizacija ne sme propasti, marveč se mora dvigniti in delovati še vztrajnejše nego doslej.«

IRSKO UČITELJSTVO ZA SVOJE PRAVICE.

Koncem šolskega leta 1932./33. so osnovnošolski učitelji na Irskem priredili enodnevno stavko v protest proti ponovnemu znižanju plač za 5 in 8%. V Dublinu so priredili ta dan tudi zborovanje na prostem in javno povedali svoje zahteve. Irski učitelji so zvesto sodelovali v nacionalnem pokretu in so še posebno pažljivo, mnogo prizadevanj in moči posvetili poživetju materinega jezika. Vlada je kljub temu odločena vztrajati pri določenem znižanju plač. Predsednik de Valera, ki je bil nekoč sam učitelj, menda nima več razumevanja za res težko stališče svojih nekdanjih stanovskih tovarišev.

NIKAKIH NAMESTITEV UČITELJSTVA V NEMČIJI.

Znano je, da niso v zadnjem času nameščali v Nemčiji nobenih učiteljev, marveč jih je bilo celo mnogo odpuščenih. Začetkom letošnjega šolskega leta je pa izšla posebna odredba prosvetnega ministrstva, ki določa, da se ne smejo na izpraznjena mesta osnovnih in srednjih šol nameščati novi učitelji odnosno profesorji. Pričakovati je, da bo izšla v najkrajšem času enaka odredba tudi za visoke šole.

Novosti na knjižnem trgu

—k »Proteus«. Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva za Slovenijo v Ljubljani je začela izdajati nov mesečnik »Proteus«. Ta poljudni prirodoslovni list je nujno sledil diferenciaciji »Glasnika Muzejskega društva«, ki se je izvršila pred tremi leti, ko se je do tedaj mešani »Glasnik« razdelil v dva časopisa, v (od XI. letnika naprej) samo zgodovinski vedni posvečeni »Glasnik« in v strogo znanstvene »Prirodoslovne razprave«. Ker je prirodoslovna sekcija — upravičeno — bila na stališču, da naj »Prirodoslovne razprave« kot znanstveni list prinašajo samo originalne razprave, se je že ob ustanovitvi »Razprav« zavedala potrebe po posebnem poljudnem listu. Priprave so bile dovolj težke, največja ovira pa je bila zavest velike odgovornosti za riziko, ki ga društvo jemlje nase v materialnem pogledu z ustanovitvijo novega, čeprav še tako potrebnega lista. Prva številka, ki leži pred nami, nam daje upanje, da »Proteus« v tem pogledu ne bo ogrožen. Vsebinska je pestra, vseskozi zanimiva in razumljiva — mislimo, da bo »Proteus« našel dovolj čitateljev, ljubiteljev in naročnikov. Učiteljstvo posebej opozarjamo, da najde v večini člankov snov, ki jo s pridom lahko uporablja pri šolskem pouku.

Ime lista bo morda trenutno tega ali onega osupnilo. »Proteus«, zakaj ravno Proteus? Odgovor nam daje prvi članek lista, ki je posvečen odkritju močerila ali človeške ribice. Prof. dr. Pavle Grošelj, čigar blesteči slog občudujemo v tem članku, pravi uvodoma: »Ni ga med prirodnimi čudesi naše ožje domovine, ki bi bilo njeno ime večkrat poneslo širom sveta, kakor slepi prebivalec kraških podzemskih jam, človeška ribica.« Kakor je že drugod služila korala za ime prirodoslovnega lista, ali pa čudežni lotosov cvet, tako so naši prirodoslovci izbrali iz citiranega razloga ime Proteus, »simbol trdega raziskovalnega dela, simbol lepote znanstvenega spoznanja, simbol požrtvovalne ljubezni do prirode in domačije«, nam bo to ime, kakor pravi Grošelj v zaključku svojega članka.

Pregled kaktej in njihove prilagoditve solnčni pripek in suši, nam daje sledeči članek dra. Pintarja z 10 slikami. O zaslugah vodilnega slovenskega botanika prof. Alfonza Paulina za poznavanje domače flore nas pouči tretji članek iz peresa prof. Petkovška. Dr. L. Čermelj nam pod naslovom »Sodobna alkimija« pove, kaj je resnice na raznih vesteh o pretvarjanju živega srebra in drugih prvin v zlato. Krajši sestavki sledijo pod rubrikami »Književne novosti« in »Drobne vesti«. Na zadnji strani je vprašanje št. 1 s sliko — odgovor pride v 2. številki »Proteja« — in opozorilo v rubriki »Pogovor«, da bo v tej rubriki »Proteus« odgovarjal na vprašanja, ki jih bodo najstavljal čitatelji. Učiteljstvo posebej opozarjamo na to rubriko. »Nerešena vprašanja, ki zanimajo posameznika, so skoro vedno zanimiva tudi za širši krog čitateljev.« — Končno omenjamo še to, da krasi »Proteja« 13 slik poleg srčkanih prirodoslovnih vinjet. Najtopleje ga priporočamo učiteljstvu, šolskim knjižnicam, pa tudi raznim prosvetnim društvom.

—k Redne knjige Družbe sv. Mohorja za l. 1933. V redni izdaji so tudi letos prejeli člani šest knjig. Koledar za l. 1934. ima razne gospodarske članke in opisuje važne dogodke v preteklem letu. V »Večernicah« je povest Izobčenci od Malešiča. Dr. Debevec nam je poklonil knjigo Jetiko, ki nas z besedo in sliko poučuje o tej neusmiljeni morilki človeštva. Naše morje je orisal dr. V. Bohinjec. Sodelovala sta tudi bivši ban Ivo Tartaglia in dr. K. Dobida. Ta knjiga je velikega pomena, posebno za našo mladino, ki

mora poznati važnost morja in se zanj navdušiti, saj je morje okno in odprta pot v svet — je naš jadranski biser. Mutasti greh je prevod, katerega je oskrbel Janez Pucelj. Povest nam slika borbo ovčarja, ki je zamolčal greh in trpel, dokler se ga ni izpovedal na smrtni postelji. Kot šesta knjiga je nadaljevanje večjega dela »Zivljenje svetnikov«. Vseh šest knjig stane 20 Din pri »Mohorjevi družbi«. Ker je založba nekoliko večja, si more še vsakdo nabaviti te lepe knjige po nizki ceni.

—k Mohorjeve knjige proti doplačilu. Poleg sedmih knjig je izdala »Mohorjeva družba« letos še nastopne knjige proti doplačilu. Andrej Gosar: Novi družabni red, broš. 99 Din, vezan 111 Din. Knjigo priporočamo prosvetnim in znanstvenim delavcem. Krekovi zbrani spisi, spisal Ivan Dolenc. Izdana knjiga je IV. zvezek in stane broš. 27 Din, vezana 35 Din. Deželičev roman Kragulj nam predločuje v lepi obliki naša prva blagovestnika, ki sta prinesla vero našim prednikom. Broširana knjiga stane 21 Din, vezana 30 Din. Njene službe od Mare Husove je četrta knjiga, ki opisuje borbo izobraženke za svoj obstanek in dosego pravega poklica. Broš. 12 Din, vezana 21 Din. Vse te knjige je založila Mohorjeva družba v nekaj večji nakladi, zato more z njimi postreči še naknadnim naročnikom.

—k Anton Ocvirk: Razgovori. (Slovenske poti, IX.—X. zvezek, str. 172.) Tiskovna zadruga v Ljubljani je izdala dvojni zvezek zbirke »Slovenske poti«, ki jo izdaja »Tiskovna zadruga«. Ta zvezek prinaša dolgo pričakovane »Razgovore« pesnika in kritika Antona Ocvirka. Sedem odličnih francoskih in ruskih pisateljev je predmet te knjige; vsakega izmed njih je avtor obiskal in zabeležil njegove izjave, še prej pa je temeljito proučil njegovo delo. André Gide, Leon Sestov, Georges Duhamel, Nikolaj Bergljajev, André Maurois, Aleksej Remizov in Paul Hazard, imena, ki jih pozna vsak literarno izobražen čitatelj, so zastopani v tej izredno zanimivi knjigi.

Knjiga »Razgovori« kaže, kam se danes odpira obzorje mladega literata in kakšni stiki so mu omogočeni.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC

Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ZAMENJAVA.

Kateri tovariš bi zamenjal svoje učiteljsko mesto z mestom v Kostanjevici na Krki. — Ponudbe na upravo »Učitelj. tov.« pod »Kostanjevica«.

SADNE DIVJAKE.

10.000 hruškovic in 40.000 jabolčnih, nudi Janez Čeh, Trnovska vas p. Sv. Bolfenk v Slovenskih goricah — Ptuj.

Engelbert L. Gangl:

Moja pot

ZAHTEVAJTE PROSPEKT.
NAROČITE TAKO JI:

Tako se imenujejo Ganglovi zbrani spisi za mladino, ki smo jih pravkar izdali.

Delo obsega 10 knjig, vsaka po 10 tiskovnih pol.

Za odpravo pripravljenih je prvih 5 knjig, ostale pa izidejo do Velike noči 1934.

Cena v platnu vezani knjigi Din 42.—, vsej zbirki Din 320.—, ali v 12 mesečnih obrokih po Din 32.—.

Knjigarna Učiteljske tiskarne
Ljubljana, Frančiškanska 6 — Maribor, Tyrševa 44

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolske in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve Vam nudi vedno

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

Naročajte pri tvrdkah, ki inserirajo

v našem glasilu!

UGODNOST!

Damske galoše Din 70

Moške galoše Din 75

Damski snežni čevlji Din 100

Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3